

Finlandiya'nın NATO Üyeliđi ve Ukrayna Savaşı Ekseninde Rusya

Hasibe Tuğçe TAŞIK

Finlandiya 4 Nisan 2023 tarihinde 31. Üye olarak NATO'ya katıldı ve üyeliğinden kısa süre sonra 27 Mayıs- 02 Haziran tarihlerinde ise NATO'nun Kuzey Ormanları tatbikatına ev sahipliği yaptı. Bu tatbikat Kuzey Kutup Dairesi (Arktik Dairesi) içerisinde Finlandiya'nın modern zamanda gerçekleştirdiği en büyük tatbikattır.

Tatbikat Rusya sınırına iki saat uzaklıktaki Avrupa'nın en büyük topçu alanlarından biri olan Rovajarvi'de gerçekleşmiştir. Bu tatbikatı denetleyen ABD Ordusu 10. Dađ Tümeninden Tümgeneral Gregory Anderson ise herhangi bir saldırı karşısında Finlandiya'yı savunmak için yeteneklerini geliştirmek amacıyla burada NATO müttefikleriyle eğitim yaptıklarını söyledi.

NATO askeri güçlerinin varlığı Rusya açısından doğrudan tehdit olarak algılanmaktadır. Uzun zamandır Kuzey Kutup Bölgesinde (Arktik Dairede) askeri tatbikatlar karşılıklı olarak devam etmektedir. 2008 yılından itibaren ise NATO güçlerinin çeşitli sebeplerle Karadeniz'de de faaliyet göstermesi Rusya'da Batı tarafından çevrelendiği hissini uyandırmaktadır.

Bir diğer tehdit ise Avrupa Birliđi'dir. 2007 yılında Bulgaristan ve Romanya'nın AB'ye üye olması ile birlikte birliğin sınırları Ukrayna'ya dayanmış oldu. Ukrayna'da Batı yanlısı liderlerin yönetime gelmesi Rusya'yı rahatsız etmekteydi. 2008 yılında Rusya'nın Gürcistan'a saldırısı ve Güney Osetya'nın bağımsızlığına giden süreçte ABD savaş gemilerini göndermesine rağmen genel olarak Batı olaylara sessiz kalmayı terci etti. 2014 yılında ise Kırım'ın ilhak edilmesine karşı sessizliğini koruyan Batı aslında bir anlamda Rusya'yı Ukrayna Savaşı konusunda cesaretlendirdi. 22 Şubat 2022 tarihindeki açıklamasında Rusya Devlet Başkanı Putin Donetsk ve Luhansk bölgelerindeki çatışmalar nedeniyle Ukrayna, Rusya, Almanya ve Fransa'nın biraraya gelerek imzaladıkları Minsk Anlaşması'nın geçerliliğini kaybettiğini söylemiştir. Konuşmasının devamında Ukrayna ile ilişkilerin normalleşmesini şu şartlara bağlamıştır:

-Ukrayna yönetimi Kırımda gerçekleştirilen referandumun sonuçlarını tanıyacaktır.

-NATO'ya girmekten vazgeçecektir.

-Ülke belirli bir dereceye kadar silahsızlanmaya gidecektir.

21 Şubatta Donetsk ve Luhansk Halk Cumhuriyetleri'nin bağımsızlığını tanımış ve 24 Şubat 2022 tarihinde ise Ukrayna'ya resmi olarak girmiştir. 2008 de ve 2014'te sessizliğini koruyan Batı dünyası Ukrayna Savaşı ile Rusya'ya karşı ekonomik, askeri ve insani yardımlarını esirgememektedir. Özellikle İngiltere ve ABD tarafından ciddi yaptırımlar uygulanmaktadır.

Bugün geldiğimiz noktada görülen o ki askeri anlamda işler Rusya'nın lehine ilerlememektedir. Bir yılı aşan savaşta toprak kazanımları olsa da hala kesin bir kazanan yoktur. Bu durum ister istemez sorgulamalara neden olmaktadır. Mesela 'Süper Güç' olduğunu ileri süren Rusya, ekonomik ve askeri olarak kendisinden daha az güce sahip olan Ukrayna ile savaşı niçin sonuçlandıramamaktadır? Gerçekten sonuçlandırarak güce sahip mi değil?, Gücünü kullanmak mı istemiyor?, yoksa Avrupa'da yeni bir mülteci krizi yaratmak mı istiyor? ya da Dođu Avrupa'da istediği zaman devreye sokabileceği yeni bir donmuş çatışma bölgesi yaratmak gibi farklı planları mı var? Yine 22 Şubat 2022 tarihinde Rusya Devlet Başkanı Putin konuşmasında şu cümlelere yer vermiştir: "Yapılması gereken ilk şey, Sivastopol ve Kırım'da yaşayan insanların iradesini tanımadır. Bu nasıl olur da Kosova'da olanlardan daha kötü olabilir? Hiçbir şey bundan kötü olamaz. Buna saygı duymalıyız (Kırım halkının kararına)".

Ancak kesin olan şey bu savaş nedeniyle Rusya'nın istemediği NATO müttefik kazanarak her yerde karşısına çıkmaktadır ve Rusya eski yoldaşlarını da kaybetmektedir.

- 1- 'NATO launches Arctic manoeuvres, vowing to protect newest member Finland',
<https://www.reuters.com/world/nato-launches-arctic-manoevres-vowing-protect-newest-member-finland-2023-05-30/>
- 2- 'Финляндия принимает военные учения НАТО в Арктике: какие танки и БМП там применят'
<https://www.dsnews.ua/world/finlyandiya-priymaye-viyskovi-navchannya-nato-v-arktici-yaki-tanki-ta-bmp-tam-zastosuyut-31052023-480567>
- 3- 'Путин назвал условия нормализации отношений России и Украины'
<https://crimea.ria.ru/20220222/putin-nazval-usloviya-normalizatsii-otnosheniy-rossii-i-ukrainy-1122471121.html>
- 4- 'Путин констатировал смерть Минских соглашений'
<https://crimea.ria.ru/20220222/putin-konstatiroval-smert-minskikh-soglasheniy-1122470643.html?in=t>
- 5- 'ABD ile Rusya arasında gerilim tırmanıyor'
<https://www.dw.com/tr/abd-ile-rusya-aras%C4%B1nda-gerilim-t%C4%B1rman%C4%B1yor/a-3596664>
- 6- Sinem ÇELİK, "Rusya'nın Ukrayna'yı İşgali: AB Entegrasyonu İçin Yeni Dönem"
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ulasbid/issue/68835/1093088>